

Eric Scheijgrond

EMS Real Estate Consultancy

PROFESSIONEEL VERWARD TERUG UIT JAPAN

Professioneel verward, zeg ik als mensen vragen hoe het was in Japan. Japan stond al lang op mijn verlanglijst en toen de kans kwam om het land te verkennen met zorgprofessionals, greep ik die met beide handen aan. Tien dagen in Kyoto, Osaka, Tokyo en omgeving, een metropool met meer dan 40 miljoen inwoners.

Bevolkingsofbouw uit balans

Tijdens onze reis doken we diep in de Japanse cultuur, geschiedenis en natuurlijke schoonheid, maar de focus lag op de zorgsector. Japan kampt met een ongeëvenaarde vergrijzing: de bevolking verouderd snel door lage geboortecijfers en een groeiend aantal ouderen. De bevolkingsofbouw is al jaren uit balans, met een voorspelde afname van 130 miljoen inwoners begin deze eeuw naar 90 miljoen in 2040. Dit betekent dat een vijfde van de infrastructuur overbodig zal worden, met immense gevolgen voor de arbeidsproductiviteit en de zorgsector. De zorgvraag stijgt, terwijl de beroepsbevolking afneemt. Immigratie biedt geen oplossing; veel jonge Japanners zoeken hun geluk in het buitenland.

Berusting in de situatie

Japanse acceptatie van uitdagingen is opmerkelijk. De heersende mentaliteit lijkt te zijn: "doe wat je altijd doet en de tijd zal leren of dat goed was." Dit lijkt een pragmatische benadering. In tegenstelling tot Nederland, waar we snel in actie komen bij crisis, lijkt Japan kalmte te bewaren. De Japanse filosofie van 'wabi-sabi' weerspiegelt deze acceptatie van imperfectie en vergankelijkheid.

Gepensioneerden en openbare functies

In Japan vervullen gepensioneerden vaak openbare functies, zoals het begeleiden van reizigers. Hoewel deze rollen beperkt lijken, bieden ze hen een doel en extra inkomen, aangezien pensioenen vaak onvoldoende zijn voor hun levensonderhoud.

Onze inspirerende reis leerde ons dat Japan een mysterie blijft. Vergelijkingen tussen Nederland en Japan zijn lastig door hun afwijkende contexten. Toch kunnen we veel leren van de Japanse aanpak, vooral op het gebied van stedelijke ontwikkeling en maatschappelijke omgangsvormen.

Duurzame infrastructuur

Vanuit mijn vastgoedperspectief kijk ik naar de rol van bouw en inrichting van het stedelijk landschap in Japan. Na de Tweede Wereldoorlog bouwde Japan een indrukwekkende infrastructuur, maar de ontwikkeling is de laatste decennia gestagneerd. Japanners zijn zuinig op hun spullen: veertig jaar oude taxi's zien eruit als nieuw. Door de blootstelling aan natuurlijke elementen, zoals aardbevingen, zijn bouwconcepten functioneel en schaalbaar. Hierdoor is vastgoed vaak monofunctioneel en wijken kennen een duidelijke hiërarchie.

Privacy en anonimiteit

Anonimiteit en privacy zijn cruciaal in de Japanse samenleving. Hoewel studenten soms excentriek kunnen zijn, is de norm buiten die periode om op te gaan in de massa. Dit contrasteert sterk met de Nederlandse focus op individualiteit.

Gezondheid en vitaliteit

Japanners leven gezond en fit, wat bijdraagt aan vitaal ouder worden. De zorgzame en respectvolle samenleving laat zien dat uitdagingen geen grote ontwrichtingen veroorzaken. Initiatieven om hulpbehoevenden in de wijk te ondersteunen, ontstaan op een laagdrempelige manier.

Kleinschaligheid en toezicht

In Nederlandse zorginstellingen streven we naar ruime appartementen van 45 m² voor bewoners. In Japan is een kamer van 6 m² met gedeelde faciliteiten, zoals de "Onsen," de trots van een senior. Deze verschillen tonen aan hoe cultuur invloed heeft op de invulling van behoeften. Net als in Nederland is kleinschaligheid in de zorg een belangrijk kenmerk van de Japanse samenleving. De buurt houdt toezicht op zorgkwaliteit en biedt ondersteuning waar nodig. Dit gedeelde aspect biedt perspectief voor toekomstige ontwikkelingen in de zorg. ○

*“Waar Nederland
crisesmaatregelen
neemt, vinden Japanse
ouderen nieuwe rollen.”*